

MALIGAMUT NAUNAITKUTAQ

Inuliriyikkut, pitquyautinganit uumannga *Kiinauyaliqinirmut Titiqqiqinirmut Maligaq* (FAA), tunittaaqtut maniknik ikayuutikhamik unalu/unaluuniit ikayuutikhaq havaamut ayuirhaidjutikhaq havauhikhaq, pinahuarut ilihavikmut pigiamikni havaamut pivallianiq ayuirhaidjutikhanginniklu ihariagiyauyuq Nunavunmiunit.

Havaamut Pivallianiq ayuirhainiqlu hulilukaarutingit maniqtaqtitauyuq uumannga maligaq talvunga atayuq Nunavunmut Havaakhakhaniqmut ihariagiyangit tikinnahuarutinga ihuarhigiami Inuinnait havaakhat pipkaidjutigiyauyuq ilitariyaayuni ayuittiaqtunilu havaanganit.

ILUMUURUTIGIYANGIT

Una maligaq pihimayuq hapkunanga ilumuurutiyaayunit:

1. Tamaita havaangit munariyangitlu naunaittiaqhimayut, havaangalu angmaumayuq takunnaqtuqlu Nunavunmiutanut.
2. Pinahuarutit havaatlu tuniyaayut havakvikmit pipkaitjutiginiaqtaat ilumuurutingit, ilihimayangit, ukpiqtangit, pitquhitigullu aatlatqiingittut Nunavunmiutanut.
3. Una havagviata malikhimajangit uvanngat Inuit Qaujimagatuqangit ihumaliugait haffumani Pijitsirniq (kivgautijangit ikajuqhugillu ilagiiktunut unalu/uuminngaluuniit nunalingni), Aajiiqatigiinniq (ihumaliuqhugit angiqatigiikhutik uqarvigivlugillu angiqatigiikhutiktauq), unalu Piliriqatigiinniq (atauttimut havaqatigiikhutik illitturnaqtumik).
4. Piliriakhangit ikajuutikhangillu ikajuutigilugit Inuuqatigiitsiarniq (inuuqatigiikhutik aallanut, ilaqatigiiktunit munarivlugillu inungnut) ikajuqhugit inungnut, ilagiiktunut, unalu nunalingnut munarivikhainit tikinnahuarlugit aanniaqtailinirnut, inuuhirigullu unalu nanminivikhangit.
5. Una havagviata havakhimanahuaqtut qanilrukkut ikajuqatigiiglutik ukunangat Nunavut Tunngavik Timiqutingit, tukiliuqhimagjuq iluani Nakataq 32 haffumani *Nunavut Aviktukhimayunik Nunataaknikmun Angiuttauvaktunik*, unalu atauttimuqhugit ukunangat *Aajiiqatigiinniq*.
6. Timiqutigiyayut, havakviillu pingittaa pittaarutininga piyakhanginnik akhuuquyauniaqtut ihumagiqulugu havaqatigiikniq ihumagiyanginnik pittaaqtut uumani maligaqmi.

PITQUYAUHIMAYUT

Una maligaq piyuq maniliungittunut nunallaani-ittunut timiqutigiyayut, Nunavunmi Iniririt Iliharviat, aadlallu angiqtauyut ayuirhainiqmut havakvingit/timiqutigiyayut naunaipkaqtait akhuurutingit aulapkainnngani, pivallianiq ikayuutikhaqlu ayuirhainiqmut havauhikhaq Nunavunmiunit.

UNNIQTUTIT

Kiinauyanik Ihivriugniq Naunaiyainiq

Maniliqinirmut naunaitkutaq piliuqtauyuuq maniknik ihivriuqtiuyumik atiliurhimayuq uumangga *Titiraqtaaqhimayuq Ayuittiaqtuq Maniliqinirmut Ihivriuqtiuyuuq Maligaq.*

Ikayuutikhat

Nuutiqtauhimagayuuq akiliuhiaq piliurhimayuq inukmut Nunavut Kavamatkut pilimaittuq niuvikhautit ikayuutiniklu. Maniit ikayuutit akiliuhiat pilimaittut havaamut iniqtamiknulluuniit ihivriuqtauniaqtut maniit aatlatluuniit maniit piyut pitjutauyukhamik.

Aittuuhiat

Nuutiqniq akiliuhiaq piliurhimayuq inukmut talvani Nunavut kavamatkut pilimaittuq niuvikhautit ikayuutiniklu. Aittuhiaq akiliuhiarutauyut kiinauyanik kiunnaqtunik pitquyayuuq. Kihimi, iniqtiqtamiknik taiguagakhaq aallanikluuniit kiinauyaliqinirmut kiunnaqtunik pitquyauniaqtuq.

Inuktut

Turaarviujut uvunga Inuinnaqtun iluani hanianiluuniit Qurluqtuq, Iqaluktuuttiaq, Qingauk, Umingmaktuq, unalu Inuktitut iluani hanianiluuniit tamainnut aallat nunaliit

Maniliungittut Timiqutigiyauyut

Avikturhimayuq nunavunmi-tamaatmi timiqutigiyauyut ilitariyut *Katimayiuyut Maliganganit* (Nunavunmi) maniliunngittumik, aallaluuniit maniliunngittut avikturhimayumiluuniit katimayiit, ilauyut timiqutigiyauyulluuniit ilitariyauyut Havakvikmit.

Iilitarijauhimagayut Uqauhikkut

Inuit Uqauhiq, Qablunaaq unalu Uviititut, maligautaagut *Iilitarijauhimagayut Uqauhikkut Maligaq* (2008), ilainnaangani 3(1). Turaarviungani tamainnut qanurilingajaujunut, tukhiutijuq ilaliutijakhaat tuhakhaanut unalu ikajuutikhangit uvunga kitunuliqaak imaatut Inuit uqauhikkut; ilaliutilugulu iniqhimajunit, kitunuliqaak nalunaitkutikhat, naunairvikhangit nivinnngalaaqtunut, havaanut naunaiqhimaningit, titiraqhimajunit ikajuutikhangit, unalu kinalikiaq ikajuqtaujumajunut uuminngaluuniit niuviqhimajunut ikajuutikhangit angmaumajuq tamainnut kitunuliqaak, atauttimuqhimalugillu Inuit Uqauhikkut Parnautikhangit uuminngaluuniit himmautauhimagayut angiqtauhimagayut ukunangat Uqauhirninut Kamisina.

Tuniyauyuuq

Tamna inuk, maniliungittunut nunallaani ittunut timiqutigiyauyuuq, nunallaani kavamangit, Nunavunmi Inirnit Iliharviat, aadlallu angiqtauyut ayuirhainiqmut havakvingit/timiqutigiyauyut naunaiqpaqtait akhuurutingit aulapkainnngani, pivallianiq ikayuutikhaqlu ayuirhainiqmut havauhikhaq Nunavunmiunut.

Naunaitkutaq Maniliurutikhat Akiliutiitlu

Hamna titiraqhimannngitkumi maningnut titiqqangit haffumani maniliugait unalu akiliqhimajangit havaarijakhaanut ilaliutaanit, atiliuqhimajuq uvannat manngit tukhiqtiujuq.

Skiinauyat Ihivriuqtaunngittut Kiinauyaliriniqmut Naunaitkutaq

Maniliqinirmut naunaitkutaq piliuqtauyuuq sainiqtauyuuq aittuqtauyumit maniit ikayuutit timiuyunulluuniit ihivriuqtaunngittut maniknik ihivriuqtiuyumit atiliurhimayuq uumangga *Titiraqtaaqhimayuq Ayuittiaqtuq Maniliqinirmut Ihivriuqtiuyuuq Maligaq.*

ATANIQTUQTUIYUT KIVGAQTUITTIAQTULLU

Maligaliurvingmi Hivuliqtingit

Maligaliurvingmi Hivuliqtingit angiqhimajakhaat piliriakhaq ilaliutainit unalu kihingguqhimalugit atuagaq.

Maligaliurvik

Maligaliurvik angiqhimajakhaat manikhainit ikajuutikhangillu maniktautingit uvannat Inuliriyikkut.

HAVAAT MUNARIYAKHATLU

Ministaah

Ministaah Inuliriyikkut qauhitiyughaq Maligaliurvikmi Hivuliqtingit atuqtivalliyaamik maligaghaliuqhimayunik. Minista tikkuuqhilaatuq aulattittijakhanut angiqhimalugit ilaliutingit uvani atuagaq uvannat Minista Tuglia.

Ministaup Tugliata

Ministaup Tugliata haffumani Inuliqiyikkut munarijakhaat Minista aulattitikhainut haffumani atuagaq, ilagilugulu kingulliqaangit angiqtauhimajumik aittuqhimajaat tamaita manikhautingit unalu ikajuutikhangit. Humiliqaak aturnaqtuq, ilaliutaulaaqtuq maliktakhangit humiliqaak turaarviuhimajuq tukhiutijumajaanit ilitturvikhangit.

Ministam Tuklia Ikayuqtia

Ministam Tuklia Ikayuqtia Inuliriyikkunnut kiuyukhaq Ministaup Tugliatanganut titiqiqininnganik uuminnga maligaq, angirutinganiklu aitturiami aittuutunik manikniklu ikayuutit. Humiliqaak aturnaqtuq, ilaliutaulaaqtuq maliktakhangit humiliqaak turaarviuhimajuq tukhiutijumajaanit ilitturvikhangit.

IHARIAGIYANGIT

Pittaarningga

- a) Pittaqtut uumunnga maligaq pittailiyuq uumunnga maniliungittunut nunallaani-ittunut timiqutigiyauyut, Nunavunmi Inirnit Iiharviat, aadlallu angiqtauyut ayuirhainiqmut havakvingit/timiqutigiyauyut naunaipkaqtait akhuurutingit aulapkaininngani, pivallianiq ikayuutikhaqlu ayuirhainiqmut havauhikhaq Nunavunmiunut.
- b) Tamaat tukhiutijangit angiqtaaqhimajut haffumani manngit ikajuutikhainit havaarijaujukhaujut, tutqittiaqhimajumik tukiqaqtumik aturvikhaanit iniqhimajakhaat, uqaqhimalugillu havakhimajaat uuminngaluuniit inuuqatigiiktumik ikajuqhimajut tamainnut kitunuliqaak ilaliutilugillu ikajuutikhainit uvunga Kavamanut aahiillu kiuhimajaujut piliriakha'p niriugijaujuq tikihimajakhaat. Piyakhaalu pittaarninnganut ihariagiyanginnik uumunga Maligaqmut angiqtaunngittuq manikharvikhanganik.
- c) Aittuutit ikayuutikhatlu pinahuarut tautuktauyakhaunngittuq inuup manikharvigiyanganik. Atuqtakhaat tukhiutigijakhaat aturaaqtakhainit havaktunut manikhait ihivriuqtauniaqtuq nakuuqpiarningit tikihimajaanit tamainnut hulidjutikhainit tamainnit tukhiutijangit uuminngaluuniit ikajuutikhainit piliriakhaq.

- d) Tamaita ihumagijaujut tukhiutijuj titiraqhimajakhaat uvannat Inuliriyikkut Havagviata havaarijakhanut tukhiutijangit titiraqhimalugulu tamainnut hivunikhautikhangit, hivuniqhaat, tikijumajaanit unalu hulijakhautikhangit, hulilluarniaqtangit, niriugijangit hulidjuhingit nalunaitkutainit, havaarijakhaat ikaarvikhangit, unalu tukhiutijangit maningnut naunaitkutaq. Ilaliutillaqtangit ukiungahut maningit, maniliqinirnut titiqqangit, maniliqinirnut naunaitkutangit unalu aadjikkutaanit nalunaitkutaq aturaarvikhangit angiqtauhimajut nutaannguqtiqattaqtut aippaagunnguraangat. Apiriyaukpat, Havakvinga ikayuqniaqtuq uukturahuamut upalungaiyarninnganut kiinauyanik tukhiutinganik.
- e) Havagviata ilitturvikhaqarluni iniliuqhimajuq qimilruriangani aturnaqtumik tamainnut tukhiutijangit. Ilaliutauniaqtuq uuktuutikhangit iluani havagviata taamna qimilrurvikhangit iniliuqhimaluni kinaliqaak munarijakhaat munarijaat piliriakhat iniqhimajumik atuqtakhainit hakugingningit ikajuqhimajut naunaitkutaanit titiraiiqhimajumik haffumani atuagaq.
- f) Havagvia inikhaqarlunilu ihumaliurianganit hup tamaita tukhiutijangit aittuqtaulunit maningnut malikhimajangillu haffumani maningnut ikajuutikhainit. Una ilaliutilugulu ihumaliuqtakhaat haffumani kinguanit qaujijangit ukunannat ihumagijaujut tunijaujukhanut. Qanurilingajauningit ihumagijakhaat hapkuangujut: ihivriuqtakhaat haffumani havaarijaujukhaq hulidjuhiat, nakuujumik iniqhimajainnit tikhimajaat uqaqhimajakhaat kiudjuhiit; hivitujumik qaffiuningit tunijakhaat malikhugit hivunnganit angirutaanit, angmaumajut manngit ikajuutaujut unalu aallaunngittut hulidjutikhat.

Ilihimaghat

- a) Tamaat tukhiutijut ikajuutikhangillu tukhiqtut atiliuqtakhaat angirutikhaq aahiillu aulattittinirnut titiqqat angiqhimajaujukhat tukiliutait haffumani tukhiutijut ikajuutikhangillu ihuaqhiriiqhimajut akiliqtuinahuaqtinnatik. Angirutit atiliuqtaujukhat ukunannat Havagviata Ilitarijauhijaujunut tikkuqtauhimajut nalaumajumik atiliuqtakhaat aulattittiniq.
- b) Nunavut Kavamat atuqhimaniaqtangit atuqtaaqhimajangit aadjiliugait titirainnaqhimajut manngit ikajuutikhangit angirutaat. Una aadjiliugait atuqhimanngitkumi, uuminngaluuniit hivitujumik aallannguqtiqhimajaujut aadjiliugainit uuminngaluuniit nutaaq aadjiliugainit pivalliahimagumik, havagviata katimavigilaaqtut Maligaliqiyikkut.
- c) Una atuagaq tukhirnaqtut tamainnut kangiqhijauhijaujut akiliakhangit maliktangit piliriakhaq aahittauq akilikhat aallanngurumikuvannat piliriakhaq kiuvikhangit angiqtaugiaqaqtut uvannat Maniliqinirnut Aulattittiningit Katimajit (FMB).
- d) Una Tuglia Aulattittiniq uuminngaluuniit tilijauhijaujuq haffumani maningnut havagviata munarijakhaat munarijaami tunijaujut pidjarikhigiangani tamatkiumajakhaat ukunannat qanurilinganingit angirutaanit, aturnaqtut maligaliurniq, unalu Kiinauyaliqinirmut Titiiqqinirmut Makpiraangit (FAM) aulattittinirnut. Hamna tukhiqti nutqarumagumiuk aulattittinaqtumik akiliffaarumiuk hunaniklikiaq atuqhimaittut manngit malikhimajangit ukunannat angirutaat tukiliutaat. Una havagviat tunijakhaat akiliqtaujukhat tukhiqtinut qaangiutigakhaunngittut 30-nit ublunganit uvannat ikaarnianut qanuq ihumaliugainit aturuiqhimajunut.
- e) Una Havagviata pidjarikhijakhaat piliriakhangit inikhaqaqtut tahapkuat akiliakhangit nutqaqpaktangit angmaumajangit nutqaqhimajut unalu aahiit manngit akiliqtauhimajut ihuittumik himmauhiqhimajut nakuujumik.

- f) Una Havagviata ikajuqhimaniaqtangit avvautiqattaqhimalugit pingahuiqtarlutik naunaiqhiilugit titiqqangit qujaginnarnut akiliakhangit angiqtauhimajut hamanngat Minista Tuglia uvunga Akiliqtuihimajangit Munarijangit Avvautingat haffumani Kiinaujaliqiniq.

Tamaita tukhiutijangit unalu ikajuutikhangit akiliakhangit akiliqtuijakhaat uvanngat ihuittumik atuqhimajangit Havagvianut naunaiqhimajangit uuktuutigijangit manngit tukiliutingillu akiliakhangit ilaliutijangit angijaaqtumik ilanganit, iliuraiqattaqtangillu, tiggummihimajangittaut, akiliakhangit-tuglirijangit akiliakhangit, taimaittumik.Havagviata nalunaiqhiiniaqtangit unipkaarjakaallu atauttimut haffumani tamaita tukiutijangit unalu ikajuutikhangit pihimajangit.

Aittuqtauuyut nuutiqtalimaittut ilakunik maniit atauhiqmit maniliqinirmut ukiunganit aippaanganut maniliqinirmut ukiunganut. Kitut angirutingit ihariagiyut akiliqtauuyukhaq aippaagu maliktakhait ihariagiyanginnik uumannga ilanga 46 uumannga Kiinauyaliqinirmut Titiqqinirmut Maligaq (FAA) uqaqtaillu akiluhait nalunaqtut piqariami ihuaqtumik maniit aippaagu.

Talvani aippaagu akiliuhiaq ihariagiyauyuq, pipkaidjutiyuq uumani ilanga 44 (2) uumannga Kiinauyaliqinirmut Titiqqinirmut Maligaq (FAA), pingahuyut ilaayumut aittuqtauuyut tuniyukhaq tamaita ihariagiyauyut maniliqinirmut naunaitkutangit aadlallu kiutaaqtuq ihariagiyangit aippaanganit pitinnagu aippaagu maniit ikayuutit, kihimi piiqtauninnga angiqtauqpat Atan'nguyap Tugliatanganit.

- g) Ajurnaittut tukhiutijut niriugijauniaqtuq ilaliutijakhaat kingulliqpaaq titiqqangit havaarijaujukhanut iniqhimajumik malikhimajakhaat titiraqhimajakhaat kiudjuhingit tukiliuqhimajut iluani ikajuutikhangit angirutaanit. Ikajuutikhangit angirutaanit ilaliutiniaqtangit munarilugillu unalu qimilruqhimalugit ilainnaa, ilaliutilangillu kiuvikhaulingit havaarijaujukhaq iniliurahaqtangit akiliarutingit.
- h) Humiliqaak aturnaqtut, havaarijakhangit manngit malikhugit atuagaq tikigiaqaqtangit pigiaqaqtut angiqtauhimajut maliguarutaanut, nunamiuttangillu unalu aallat aulattittijangit. Una ilaliutilaqaqtangit katilviulugit aanniaqtailinirnut unalu qajagijaujukhat maliktangit, ikajuutikhangit uvanngat nunalingni uuminngaluuniit aviktuqhimajumi katimajit, uuminngaluuniit aallat angiqtauhimajut ukpirijaujut pijumajaujut haffumani havaarijaujukhanut aullaqtiriangani.
- i) Kavamat nutqaqhimalaqaqtangit, tiggummilugilluuniit, ahivarlugillu havaarijaujukhanut naiglilaqhugit hivunikhangit haffumani angirutaanit una tukhiqhimajuq malinngitkumiuk tukiliutingit haffumani angirutaanit.
- j) Tamaita naunaitkutat hunavaluilluuniit tuniyauyuq piyauyuqluuniit inukmit, pipkaidjutiyuq angirutinganik kavamatkunnut, aadlanut hiamitiqtakhaungitait.
- k) Tukhiqtuijut ilaliutijakhaat tuhagakhangit ukuninngat ikajuutikhangit uvunga kitkuujunut Inuktut, atauttimut ukuninngalu aallat uqauhikkut atuqhimajangit, hunanigluuniit, pijumajangit pidjarikhijakhaat atauttimuqhimajut ukuninngat ilanganit 3 haffumani *Inuit Uqauhikkut Hapummivikhangit Maligaq*, Piquyait Nunavut 2008, titiraqninngani 17.

Kiinauyaliqinirmut Qanuritaakhaangit

- a) Tamaat ilaliutijangit ilaliutijaat iluani Nunavut Kavamangit *Kiinauyaliqinirmut Titiqqiqinirmut Maliganganut* unalu Nunavut Kavamangit Kiinaujaliqiniq Aulattittinirnut Makpiraangit atuqhimajakhaat uvunga kiinaujaliqinirnut aulattittiningit tamainnut tukhiutijangit unalu ikajuutikhangit titirariiqhimajut ukunangat Havagviata.
- c) Nunavut Kavamangit pijunnautilik uvunga himmauhiqhimalugit akiliakhangit taamna tukhiutijuq ajuqhautigumi haffumani angirutaanit, una pijunnautingit haffumani nutqaqhimagumiuk uuminngaluuniit naiglihimagumiuk turaarvigijangit akiliakhangit hulidjuhanut taamna Havagviata kukikhimajangit uuminngaluuniit manngit ikajuutikhangit uuktuutigijangit aallannguqtirumik haffumani ukiungani atuqtangit.
- d) PHivunngani akiliqtuijut ilittuqhijangit, una tukhiutijangit haffumani ikajuutikhangit atiliuqtakhaat Munarijaujukhanut Ikajuutikhangit Angirutaat, ilaliutihimajangit havaarijaujukhanut hivunikhangit unalu ihumagijakhaat, malikhimajakhaat haffumani nanminiqutingit pijumajangit akikhangit, iniqhimajangit ikaarvikhangit, unalu maniliqinirnut unipkaarjijangit unalu maniliqiniagut kiuvikhangit.
- e) Ikayuutikhat avatquumayut \$25,000mik akiliqtakhat mikkarmik iliuraimmaaqlugu titirahimayumi titiraqhimaniingani Nalunaittumik Ikayuutikhamut Angirutingani. Kiugiarniqqat, titiraqhimajaujut uuminngaluuniit titiraqhimaittut maniliqinirnut titiqqangit unalu atiliuqtakhaat haffumani amiakkungit unalu akiliakhangit tunijakhaat havagvianut titiraqhimatinnagit ilagijaat akiliakhangit titirariiqhimajut.
- f) Tukhiutijut haffumani ikajuutikhangit hamna \$50,000 naittumigluuniit tunihimajangit ukiunganut-nunguanut titiraqhimaittuq atiliurvikhangit haffumani amiakkungit maniliugait akiliakhangillu qaangiqhimaittumik 30 nit ublunganit nunguanit havaarijaujukhangit uuminngaluunit Nunavut Kavamangit ukiungagut atuqtangit.
- g) Tukhiutijut haffumani ikajuutikhangit ilagijangit haffumani \$50,000 kiugiaqaqtangit tunijakhaat uvunga qitqaniittut-ukiunganit titiraqhimaittut maniliqinirnut kiuviniit (titirariiqhimajut iluani ikajuutikhangit angirutaanit), kinguanut nunguanilluuniit inirutaanit havaarijaujukhat maniliqinirnut kiuvikhangit ilaliutijangit amiakkungit akiliakhangit, iluani 90 ublunganit (qanuq titirariiqhimajaujut) uuminngaluuniit Nunavut Kavamangit ukiunganit atuqtumik.
- h) Tukhiutijangit humiliqaak kiugiaqaqtumik uvannat titiraqhimaittuq kiinaujaliqinirnut uuminngaluuniit titiraqtaaqhimajut kiinaujaliqinirnut maniliqiniqnut kiudjuhiit unalu atuqhimajakhaat haffumani maniliagarnit tunijauhimagut, uuminngaluuniit tukhiutijuq nalunaiqhimajaat amiakkungit havaarijaujukhat manngit kihimi ikajuutikhangit manngit ukunangat Kanata Kavamarjuangit uvuuna ahinirmit ilagijaujut turaarvigilaaqtangit atuqhimaittumik manngit aippaagunngurumik iluani tukiliutaanit angirutaanit – qaffiuningit aturluaqhimajangit unguvaqtauniaqtuq uvannat hivunngani akiliakhangit unalu/uuminngaluuniit hivunngani ikajuutikhangit angirutaanit atuqtaulimaittuq kihimi kiugiaqarumik maniliqinirnut kiudjuhingit unalu atuqtakhangit tunijaugumik, uuminngaluuniit qaffiujut titiraqhimaittut akiliqtaujukhat.

- i) Tukhiqtit kiugiaqaqtangit akiliffaarialik hivuanut, amiakkungit kinguvaqpallaaqhimajangit qaffiuningit, atuqhimangittangit manigautaata unalu ilitqujaunngittut akiliangit, qujaginnaq amiakkungit havaarijaujut manngit uuminngaluuniit avguqtauhimaittut havaarijakhangit akiliarutingit unalu uqariiqhimajangit qaffiuningit aulapkaqhimajangit akiliqhimajakhaat akiliangit uvunga Nunavut Kavamangit qaangiqhimaittumik 90 nit ublunganit haffumani inirutaanut haffumani havaarijaujukhaq uuminngaluuniit tukiliutaanit haffumani ikajuutikhangit. Angirutaata kiugiaqaqtakhaat titiraqhimalugillu qaffiujut akiliqtakhaat kavamanut unalu ilitarijahimajunut qaffiuningit akiliagutaata tukhiqtinut ingilralihaaqtangit qaffiuningit akiliqhimajakhaat kavamanut.
- j) Kiinauyaqvikhaq atauhiqmi maniliurnirmut ukiunga pipkaitjutingitaa kiinauyaqvikhaq qakunnguqqat ukiut. Manikhaakhaq aippaagu ukiumut tuniyauyuq piqarumi manikhaakhaq piinarialeqhimayuq unalu maniliqinirmut taiguialiurniqmut piyut pigumitku. Kitut angirutingit ihariagiyut akiliqtauuyukhaq aippaagu maliktakhait ihariagiyanginnik uumannga ilanga 46 uumannga Kiinauyaliqinirmut Titiqiqinirmut Maligaq (FAA) uqaqtaillu akiluhiat nalunaqtut piqariami ihuaqtumik maniit aippaagu.
- Talvani aippaagu akiliuhiaq ihariagiyauyuq, pipkaidjutiyuq uumani ilanga 44 (2) uumannga Kiinauyaliqinirmut Titiqiqinirmut Maligaq (FAA), pingahuyut ilauyumut aittuqtauuyut tuniyukhaq tamaita ihariagiyauyut maniliqinirmut naunaitkutangit aadlallu kiuttaaqtuq ihariagiyangit aippaanganit pitinnagu aippaagu maniit ikayuutit, kihimi piiqtauninna angiqtauqpat Atan'nguyap Tugliatanganit.
- k) Pipkaitjutininnanit uuma maligap, Nunavut Kavamaup akiliralgiit kikliqaqtut qaffi taalautinganut uuma kiinauyaqvikhaq angiqtauuyut. Kiuvikhangit, Nunavut Kavamangit munarilaittangit naiglijauhimajut uuminngaluuniit akiliqtakhaat qaujimalluaqtangit ukunangit manngit tukhiqtit. Una kavamangit kiunnaqtut qanurlikiaq una tukhiutijuq iluanunngarahuaqtuq atukkiqhimajangit, angijaaqtumik atullakhimajakhaat uuminngaluuniit aallat aturaaqtakhangit tukiliutaanit munarijakhaat ilagijangit havaarijakhanut humiliqaak turaarvikhaat akiliakhangit ilaliutaahimajuq.
- l) Tamaita uuktuqtut kiinauyaqvikhamut naunaiqtitakhaa uukturahualiqqat kiinauyaqvikhamut aatjikutamut havauhikhaqmut aallanit, pittailigiami malruiqturumi kiinauyaqvikhaq. Tikinngitkumiuk turaaqhimajaningit naiglilaaqhimalaaqtuq uuminngaluuniit tigummihimalaaqtut manngit.
- m) Nunavut Kavamanga pipkaittaaqtuq ihivriuriami havauhikhaqmut kiinauyaqtauuyut ukunuuna aittuutimik ikayuutikhamikluuniit. Tukhiutijunut atilivrikhaqqaqtukhat pijunnautimit kavamatkut tunivagaat uvunga havaarijaujukhanut inikhautikhangit uvunga havaarijaujukhanut najugaanut uuminngaluuniit najurvianut, ihivriurlugillu tamaat maniliqinirnut.
- n) Uvani haffuminngatut humiliqaak kiugiaqaqtangit maniliqinirnut titiqqautingit unalu tukhiutijuq ilagijaunngittut hivuanut manngit ilaliutaunngittuq hamna kiuhimajut nalunaitkutaat ilaliutaugumik, uuminngaluuniit qaffiuningit ilaliutihimaitkumik akiliffaariaqaqtut.

UUKTUFFAARUTJUTINIQ

- a) Aturnarumi, una tukhiutijuuq haffumani tukhiutijangit uuminngaluuniit ikajuutikhangit pijunnautiqaaqtut tukhiffaarialik qinngigumiuk haffumani manngit ikajuutikhangit.
- b) Tukhiutijangit haffumani tukhiutiningit uuminngaluuniit ikajuutikhangit, humiliqaak malikhimajakhaat tukhiutijangit piliriakangit upalungaiqhimannigtkumi, ihuaqhijauniaqtumi maligautigut ukunanngat Maliktakhangit aulapkaihimajut ikajuqhugit haffumani atuagaq. Una tukhiutigijangit aulattittinirnut iluani Havagviat uvaniittukhaujuq Tuglia Hivuliqtiujunut.

KIINAUYATIGUT IKAYUUTIKHAT

Kiinauyatigut ikayuutikhat titiraqhimayut uumani Maligaqmi Nalunaittut angittaugaangata Maligaliurvikmit maniqqaqqallu ihuaqtumi manikharvikhamiknik. Ikayuutikhat kiinauyaqtayut Kaanatap Kavamanganit ukununa pingahunit ilauyumayut nuutiqhimayut pittaaqtut piqaqqat kiinauyaqvikhaq unalu qakugu piyakhat qanurittuniklu piyut nuutiqninnganut kiinauyat.

PILARUTINGIT MALIGALIURVIKMI HIVULIQTINGIT

Piqanngittuuq iluani atuagarmi qanuqtut uqariiqhimajuq iniqhimajukhaunngittut pijumajamingnit haffumani Maligaliurvingmi Hivuliqtingit ihumaliuqtakhaat uuminngaluuniit hulijakhautikhaat ihumagivlugit inuuttiarnaqtumik tukhiutijangit unalu ikajuutikhangit haffumani Inuliriyikkut Havagviat hiltaniittumi ilaliutaanut uvanngat atuagaq.

ANGIRUTAUTIGIYAKHAA

Una maligaq atuinnarialik uvanngat ublunganit angiqtauhimajuq tikillugu Qiqailruq 31, 2025.

Nanngarijaujuq

MAKPIRAANGA A
IKAYUUTIKHAT

		Makpigaq
Havaamut Pivallianiq – Pingahuyut ilauyumut Maniit ikayuutit		
Nunavunmi Ilihaqtunut Ikayuutikhamik Pinahuarut	A-1	10
Ayuirhainiqmut Ikayuutikhaq Pinahuarut	A-2	11
Uyarakhiurniqmut Ayuirhainiqmut Havaqatigiikniq	A-3	12
Nunavunmi Inirnirit Iliharviat	A-4	14
Nunavunmi Iqalukhiurniq Tariuqmilu Ayuirhainiqmut Katimayiingit Havauhikhaq	A-5	16
Nunavunmi Inuinnait Timiqutigiyayut Havauhikhaq	A-6	18
Nunavunmi Nanminiaqqtunun Atukkirvik Havauhikhaq	A-7	20
Nunavummi Timimitigut Ayurhauitgit Makinnasuaqtiit Havauhikhaq	A-8	22
Iitaqsiniq – Nunavunmi Taigualiurniqmut Katimayiingit Havauhikhaq	A-9	24
Ayuirhainiqmut Aktikkulaanga Pivallianiq Pinahuarut	A-10	26
Akhaluutiryuanik Aquttut Ayuirhainiqmut Pinahuarut	A-11	28
Iliharvikyuani Ayuittiaqtuq Pivallianiq Pinahuarut	A-12	30

**MAKPIRAANGA A-1
NUNAVUNMI ILIHAQTUNUT IKAYUUTIKHAMIK PINAHUARUT**

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Aittuqtuq manikhaakhaq piinariaqihimayuuq pikhanganiq ilihagtunut ikayuutikhamik Nunavunmi ilihagtunut ilihagtut iliharvikyuangani Nunavunmiungittumi maniqtaqitauyu Inuliriyikkunniit.

2. Pittaarninnga

Aittuutinga pittailihimayuuq inungnut, timiqutigiyauyut havakviuyunullu tuniyut ikayuutikhamik Nunaqaqqaarhimayut ilihagtunut.

3. Ihivriunniq

Manikhaakhaq tukhiutingit atayumik piliurhimayuuq uuktuqtumit uumanngalu Havaamut Pivallianiq Havakvinganit. Tukimuaqtiyuq uumannga Havaamut Pivallianiq Havakvinga piliurniaqtuq pitquyauyukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqpaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutat

Tamaita manikhaakhaq apirhuutigiyangit ikayuqtauyukhaq titiraqluni tukhiutinganik hapkuninnga ilaliutihimaluni: 1) qanurittaakhaanik uumannga ikayuutikhamik; 2) maliganga tunigiami ikayuutinginnik; 3) uuktuutinik aadjikutaanik ikayuutinik tuniyauyuq uuktuqtumit; unalu 4) pinahuaqtaminik maningit akiliutiinik.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuq tuniyukhaq naunaitkutininik maniit atuqtamiknik ikayuutikhaqlu tuniyauyuq piliurhimayuu aittuutinga angirutingani.

6. Aktilanga

Kiklinga manik aittuqtaunginnarialik atauhiqmut ilihagtunut ikayuqtauyuuq \$2,500-nguqpat. Manikhaakhaq piniaqtuq qaffiugumi ilihagtunut, qanuritpat uumannga ikayuutikhamik piqarumilu manikhaakhaq.

Kavamaup akiliriialgiit kikliqaqtuq manikmut manikhaakhaq pitquyauyuq uumani aittuutimut angirutinga. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhamagumiuk uuminngaluuniit akiliagaqaliqqata ukunanggat tukhiutijuuq.

7. Akiliuhiarutingit

Ikayuutikhat akiliuhiarutit akiliqtauniaqtut mikiumik iliurailuni naunaiqhimayuuq uumani qanuriliurutingit uuma Nalunaittumik Ikayuutikhamut Angirutingani.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuuq 1 Qiqailruq 31-mut tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

MAKPIRAANGA A – 2
AYUIRHAINIQMUT IKAYUUTIKHAQ PINAHUARUT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Tuniyuq akiliuhianga ikayuutingit pittaaqtunut havaktut tuniyukhaq havaamini ayuirhainiqmut havaamullu ayuittuq Nunavunmiunut.

2. Pittaarningga

Aittuutinga piinariaqhimayuq tamainnut Nunavunmi-ittunut havaktut piqaqtuq ikitqiamik 50-nit havaktunik. Maniqtaqtayuq ayuirhayut havaktukhayut taimaa 20-nik ikaarnimik atauhiqmi Santimi havaktukhaungittuqlu ayuirhayuqluuniit havaktiliqtatuirumi.

3. Ihivriunniq

Uuktuutingit ihivriuqtauyut uumannga Havaamut Pivallianiq Havaktinga uuktuqtup nunallaani. Havaamut Pivallianiq Atan'nguyanga avikturhimayumut piqaqtuq kingulliqpaamik angirutikhaminik.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Inirhimayuq uuktuut tuniyaayuq nunagiyamiknut Havaamut Pivallianiq Havaktinganut.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyut havaktut tuniyukhaq titiqqinirmut uumannga akiliuhialluangit akiliqtauyut havaktunut talvani akiliuhianga manikhaq angiqtauyut.

6. Aktilanga

Kiklinga manik aittuqtautaaqtut atauhiqmut uuktuqtumut \$31,200-nguyuuq. Kiklinga manikhaakhaq piinarialik 50-pusantnguyuuq uumannga akiliuhialluangit akiliqtauyuuq uuminngaluuniit \$15.00 ikaarnimut, kitumut ikitqiyayumut, kiklinganut 40-nik ikaarninik atauhiqmi Santimi. Ayuirhayunut, kiklinga manikhaq ittuq \$15.00 atauhiqmik ikaarnimut Iliharutimi 1 ayuirhayut, \$12.50 atauhiqmik ikaarnimut Iliharutimi 2 ayuirhayut unalu \$10.00 atauhiqmik ikaarnimut Iliharutimi 3 ayuirhayut.

Manikhaakhaq piniaqtuq qanurittaakhaanut uumannga ayuirhainiqmut piqarumilu manikhaakhaq. Tunihainiq uuktuutimik naunaipkangitaa manikhaakhaq uumannga ayuirhainiqmut. Kavamaup akilirialgiit kikliqaqtuq manikmut manikhaakhaq ilitariyayuuq aittuutinga angirutingani. Kiuviikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhamagumiuk uuminngaluuniit akiliagaqaliqqata ukunanngat tukhiutijuuq.

7. Akiliuhiarutingit

Aittuqtauyut havaktut piniaqtuq akiliuhiat talvannga taiguagakhaq akiliuhialluangit akiliqtaukpata tunigumiklu angirutauyut titiqqanik. Una piinarialik malruuk Santit qaangiraikpat, atauhiqmi tatqirhiunmi, pingahunguraikpat tatqirhiut taimaaluuniit ayuirhaininnga iniqtirumiuk.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuuq 1 Qiqailruq 31-mut tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

**MAKPIRAANGA A-3
UYARAKHIURNIQMUT AYUIRHAINIQMUT HAVAQATIGIKNIQ**

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Aittuutit manikhaakhaq piinarialaqihimayuuq tunirhaininnganut ayuirhainiqmut pinahuarutingit havaakhanullu ikayuutingit ikayuqtuq ayuirhainiqmut ualu havaakhat ihariagiyuq Nunavunmiunit qinirhiayuq havaakhat uyarakhiurvikmi ilitariyauyuq Inuliriyikkunnit.

2. Pittaarninnga

Aittuutinga pittailiyuq uyarakhiurviknut aulapkaiyuq Nunavunmi uumanilu Nunavunmi-ittunut havakviuyut unalu timiqutigiyauyut tuniyuq Niuvrutauvaktut piqutit unalu Ikayuutiit uyarakhiurviuyunut, Nunatsiamullu uumunnga Nunavunmi Katimayiryuanga Uyarakhiurviuyunut.

3. Ihivriunniq

Manikhaakhaq tukhiutingit atayumik piliurhimayuuq uuktuqtumit uumanngalu Havaamut Pivallianiq Havakvinganit. Tukimuaqtiyuq uumannga Havaamut Pivallianiq Havakvinga piliurniaqtuq pitquyauyukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutauyuq Naunaitkutut

Tamaita manikhaakhaq apirhuutigiyangit ikayuqtauyukhaq titiraqluni tukhiutinganik hapkuninnga ilaliutihimaluni: 1) qanurittaakhaanik uumannga havauhikhaq; 2) havauhikhap tikinnahuarutingit; 3) qanurittunik pigiami tikinnahuarutingit; 4) qanuqtut naunaiyariami tamna havauhikhaq piyait tikinnahuarutingit; 5) uuktuutingit aadjikutaanik havauhikhat iniqtiqtauyuuq uuktuqtumit; 6) piniaqtumit manik maniliurutikhanik akiliutillu, ukuallu maniit ikayuutit aadlanit havauhikhaq maniktittiyut; unalu 7) unalu naunaipkainiq hulilukaarutinginnik hivulliqaamit ublumimut iniqtirutikhamut uumannga havauhikhaq.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuq tunigiami ihivriuqtauyumik maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat taimaa 90 ublunik uumannga iniqtirinnga uumannga havauhikhaq. Maniqtaqtitauyuuq havauhikhat ikitqiyauyuq uumannga \$50,000 ihariagiyauyungittuq maniliqingit naunaitkutut ihivriuqtauyukhaq.

Taimaa ihariagiyauyuq maniliqinirmut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaungitpat, aittuqtauyuuq pilimaittuq aadlamut manikhaakhaq taimaa kihimi ihariagiyauyuq maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaukpata. Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuq utiqtilugi ilakunik havauhikhaq maniit, pipkaidjutaungittut maniit atuqtamiknik, akiliqpallaarumi ihumagiyaungittulluunii maniit Nunavut Kavamanganut taimaa 30 ublunik tuniyauninnganit uumannga ihariagiyauyuq nunguvingani-havauhikhaq taiguagakhat. Hapkuat maniit piliuqtuq atukkanik akiliqtukhaq Nunavut Kavamatkunnut.

6. Aktilanga

Kiklinga manik tuniyaunginnarialik atauhiqmut tukhiutumit \$250,000. Kiinauyaqvikhaq piyuq qanuritaakhaanik havauhikhaq kiinauyaqaqqallu. Tuniyauninnga tukhiutumik angirutaungittuq manikhaakhaq uumannga tukhiutinga. Kavamaup akilirialgiit kikliqaqtuq manikmut manikhaakhaq ilitariyauyuq aittuutinga angirutingani. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhiimagumiuk uuminngaluunniit akiliagaqaliqqata ukunangat tukhiutijuq.

Makpiraakvia 12 uvani 34

7. Akiluhiarutingit

Akiliuhiat piliuqtauniaqtuq maliklugu akiliutiit maliktakhanganik naunairhimayuq aittuutinga angirutingani.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 Qiqailruq 31-mut tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

**MAKPIRAANGA A-4
NUNAVUNMI INIRNIRIT ILIHARVIAT**

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Aittuutit manikhaakhaq piinarialeqihimayuuq uumunnga pivallianiq unalu/unaluuniit tuniyauninnga ayuirhainiqmut pinahuarutingit ikayuqtuuq ayuirhainiqmut unalu havaakhat ihariagiyyuq Nunavunmiunit ilitariyauyumik Inuliriyikkunnit.

2. Pittaarninnga

Aittuutinga pittailiyuuq Nunavunmi Inirnirit Iliharviannut.

3. Ihivriunniq

Manikhaakhaq tukhiutingit atayumik piliurhimayuuq ukunanit Nunavunmi Inirnirit Iliharviat unalu Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukimuaqtiyyuuq uumannga Havaamut Pivallianiq Havakvinga piliurniaqtuuq pitquyauyukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqpaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutaayut Naunaitkutut

Tamaita manikhaakhaq apirhuutigiyangit ikayuqtauyukhaq titiraqluni tukhiutinganik hapkuninnga ilaliutihimaluni: 1) qanurittaakhaanik uumannga havauhikhaq; 2) havauhikhap tikinnahuarutingit; 3) qanurittunik pigiami tikinnahuarutingit; 4) qanuqtut naunaiyariami tamna havauhikhaq piyait tikinnahuarutingit; 5) uuktuutingit aadjikutaanik havauhikhat iniqtiqtauyuuq uuktuqtumit; 6) piniaqtumit manik maniliurutikhanik akiliutillu, ukuallu manit ikayuutit aadlanit havauhikhaq maniktittiyut; unalu 7) unalu naunaipkainiq hulilukaarutinginnik hivulliqpaamit ublumimut iniqtirutikhamut uumannga havauhikhaq.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyuuq ihariagiyaayuuq tunigiami ihivriuqtauyumik maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat taimaa 90 ublunik uumannga iniqtiminnga uumannga havauhikhaq. Maniqtaqtitaayuuq havauhikhat ikitqiyayuuq uumannga \$50,000 ihariagiyaungittuuq maniliqingit naunaitkutut ihivriuqtauyukhaq.

Taimaa ihariagiyaayuuq maniliqinirmut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaungitpat, aittuqtauyuuq pilimaittuq aadlamut manikhaakhaq taimaa kihimi ihariagiyaayuuq maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaukpata.

Aittuqtauyuuq ihariagiyaayuuq utiqtilugi ilakunik havauhikhaq manit, pipkaidjutaungittut manit atuqtamiknik, akiliqpallaarumi ihumagiyaungittulluunii manit Nunavut Kavamanganut taimaa 30 ublunik tuniyauninnganik uumannga ihariagiyaayuuq nunguvingani-havauhikhaq taiguagakhat. Hapkuat manit piliuqtuuq atukkanik akiliqtukhaq Nunavut Kavamatkunnit.

6. Aktilanga

Kiklinga manik aittuqtaunginnarialik atahiqmut maniliqinirmut ukiunga \$2.5 milliat taalauyuuq. Kiinauyaqvikhaq piyuuq qanuritaakhaanik havauhikhaq kiinauyaqaqqallu. Tuniyauninnga tukhiutumik angirutaungittuuq manikhaakhaq uumannga tukhiutinga. Kavamaup akiliralgiit kikliqaqtuuq manikmut manikhaakhaq ilitariyayuuq aittuutinga angirutingani. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhimagumiuk uuminngaluuniit akiliagaqaliqqata ukunanngat tukhiutijuuq.

7. Akiliuhiarutingit

Akiliuhiat akiliqtauniaqtuq tamaangunngittumik naunairhimayuq atuqtauvaktunut qanurittaakhainganinginnulluumannga aittuutimut angirutinga.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 Qiqailruq 31-mut tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

MAKPIRAANGA A-5

NUNAVUNMI IQALUKHIURNIQ TARIUQMILU AYUIRHAINIQMUT KATIMAYIINGIT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Aittuutit manikhaakhaq piinarialeqihimayuuq tunirhaininnganut ayuirhainiqmut pinahuarutingit havaakhanullu ikayuutingit ikayuqtuq ayuirhainiqmut unalu havaakhat ihariagiyuq Nunavunmiunit ilitariyauyumik Inuliriyikkunnit.

2. Pittaarninnga

Aittuutinga pittailiyuq Nunavunmi Iqalukhiurniq Tariuqmilu Ayuirhainiqmut Katimayiingit.

3. Ihivriunniq

Manikhaakhaq tukhiutingit atayumik piliurhimayuuq ukunangga Nunavunmi Iqalukhiurniq Tariuqmilu Ayuirhainiqmut Katimayiingit unalu Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukimuaqtiyuq uumangga Havaamut Pivallianiq Havakvinga piliurniaqtuq pitquyauyukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqpaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Tamaita manikhaakhaq apirhuutigiyangit ikayuqtauyukhaq titiraqluni tukhiutinganik hapkuninnga ilaliutihimaluni: 1) qanurittaakhaanik uumangga havauhikhaq; 2) havauhikhap tikinnahuarutingit; 3) qanurittunik pigiami tikinnahuarutingit; 4) qanuqtut naunaiyariami tamna havauhikhaq piyait tikinnahuarutingit; 5) uuktuutingit aadjikutaanik havauhikhat iniqtiqtauyuuq uuktuqtumit; 6) piniaqtumit manik maniliurutikhanik akiliutillu, ukuallu maniit ikayuutit aadlanit havauhikhaq maniktittiyut; unalu 7) unalu naunaipkainiq hulilukaarutinginnik hivulliqpaamit ublumimut iniqtirutikhamut uumangga havauhikhaq.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuq tunigiami ihivriuqtauyumik maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat taimaa 90 ublunuk uumangga iniqtirminnga uumangga havauhikhaq. Maniqtaqtitauyuuq havauhikhat ikitqiyauyuq uumangga \$50,000 ihariagiyauyungittuq maniliqingit naunaitkutut ihivriuqtauyukhaq.

Taimaa ihariagiyauyuq maniliqinirmut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaungitpat, aittuqtauyuuq pilimaittuq aadlamut manikhaakhaq taimaa kihimi ihariagiyauyuq maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaukpata.

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuq utiqtilugi ilakunik havauhikhaq maniit, pipkaidjutaungittut maniit atuqtamiknik, akiliqpallaarumi ihumagiyaungittulluunii maniit Nunavut Kavamanganut taimaa 30 ublunuk tuniyauninnganit uumangga ihariagiyauyuq nunguvingani-havauhikhaq taiguagakhat. Hapkuat maniit piliuqtuq atukkanik akiliqtukhaq Nunavut Kavamatkunnit.

6. Aktilanga

Kiklinga manik aittuqtaunginnarialik atauhirmut maniliqinirmut ukiunga is \$750,000. Kiinauyaqvikhaq piyuq qanuritaakhaanik havauhikhaq kiinauyaqaqqallu. Tuniyauninnga tukhiutumik angirutaungittuq manikhaakhaq uumangga tukhiutinga. Nunavut Kavamaup akilirialgiit kikliqaqtuq manikmut uuminnga manikhaakhaq angiqtauyuuq aittuutinga angirutinga. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhiimagumiuk uuminngaluunniit akiliagaqaliqqata ukunanggat tukhiutijuuq.

7. Akiliuharutingit

Ikayuutikhat akiliqtauniaqtut mikiumik iliurailuni naunaiqhimayuq uumani qanuriliurutingit uumani Nalunaittumik Ikayuutikhamut Angirutingani.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 Qiqailruq 31-mut tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

**MAKPIRAANGA A-6
NUNAVUNMI INUINNAIT TIMIQTIGIYAUYUT**

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Aittuutit manikhaakhaq piinarialeqihimayuuq tunirhaininnganut ayuirhainiqmut pinahuarutingit havaakhanullu ikayuutingit ikayuqtuq ayuirhainiqmut unalu havaakhat ihariagiyyuq Nunavunmiunit ilitariyauyumik Inuliriyikkunnit.

2. Pittaarninnga

Aittuutinga pittailiyuq Nunavut Tunngavitkunnut, Qikiqtani Inuit Katimayiingit, Kivalliq Inuinnaik Katimayiingit unalu Kitikmeot Inuit Katimayiingillu. Una ilaliutihimayuuq Nunavunmi-ittunut havakviyyut inmikku-nanminiriyaayuuq uumannga Nunavunmi Inuinnaik timiqutigiyauyut atiliurhimayuuq aadlallu timiqutigiyauyut akhuraaluk munariyaayuuq tahapkunangga Nunavunmi Inuinnaik timiqutigiyauyut.

3. Ihivriunniq

Manikhaakhaq tukhiutingit atayumik piliurhimayuuq ukunangga Inuinnaik timiqutigiyauyuuq unalu Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukimuaqtiyyuq uumannga Havaamut Pivallianiq Havakvinga piliurniaqtuq pitquyauyukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqpaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutaayut Naunaitkutut

Tamaita manikhaakhaq apirhuutigiyangit ikayuqtauyukhaq titiraqluni tukhiutinganik hapkuninnga ilaliutihimaluni: 1) qanurittaakhaanik uumannga havauhikhaq; 2) havauhikhap tikinnahuarutingit; 3) qanurittunik pigiami tikinnahuarutingit; 4) qanuqtut naunaiyariami tamna havauhikhaq piyait tikinnahuarutingit; 5) uuktuutingit aadjikutaanik havauhikhat iniqtiqtauyuuq uuktuqtumit; 6) piniaqtumit manik maniliurutikhanik akiliutillu, ukuallu manii ikayuutit aadlanit havauhikhaq maniktittiyut; unalu 7) unalu naunaipkainiq hulilukaarutinginnik hivulliqpaamit ublumimut iniqtirutikhamut uumannga havauhikhaq.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyuuq ihariagiyaayuuq tunigiami ihivriuqtauyumik maniliqinirmut naunaitkutut and havauhikhaq taiguagakhat taimaa 90 ublunik uumannga iniqtirinnga uumannga havauhikhaq. Maniqtaqtitaayuuq havauhikhat ikitqiyauyuuq uumannga \$50,000 ihariagiyaungittuq maniliqingit naunaitkutut ihivriuqtauyukhaq.

Taimaa ihariagiyaayuuq maniliqinirmut unalu havauhikhaq taiguagakhating tuniyaungitpat, aittuqtauyuuq pilimaittuq aadlamut manikhaakhaq taimaa kihimi ihariagiyaayuuq maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaukpata.

Aittuqtauyuuq ihariagiyaayuuq utiqtilugi ilakunik havauhikhaq manii, pipkaidjutaungittut manii atuuqtamiknik, akiliqpallaarumi ihumagiyaungittulluunii manii Nunavut Kavamanganut taimaa 30 ublunik tuniyauninnganit uumannga ihariagiyaayuuq nunguvingani-havauhikhaq taiguagakhat. Hapkuat manii piliuqtuq atukkanik akiliqtukhaq Nunavut Kavamatkunnut.

6. Aktilanga

Kiklinga manik tuniyaunginnarialik atauhiqmut tukhiutimut \$250,000. Kiinauyaqvikhaq piyuq qanuritaakhaanik havauhikhaq kiinauyaqaqqallu. Tuniyauninnga tukhiutimik angirutaungittuq manikhaakhaq uumannga tukhiutinga. Kavamaup akilirialgiit kikliqaqtuq manikmut manikhaakhaq ilitariyauyuq aittuutinga angirutingani. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhimagumiuk uuminngaluuniit akiliagaqaliqqata ukunanngat tukhiutijuq.

7. Akiliuhiarutingit

Ikayuutikhat akiliqtauniaqtut mikiumik iliurailuni naunaiqhimayuq uumani qanuriliurutingit uumani Nalunaittumik Ikayuutikhamut Angirutingani.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 Qiqailruq 31-mut tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

**MAKPIRAANGA A-7
NUNAVUNMI NANMINIQAQTUNUN ATUKKIRVIK**

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Aittuutit manikhaakhaq piinarialeqihimayuuq tunirhaininnganut ayuirhainiqmut pinahuarutingit havaakhanullu ikayuutingit ikayuqtuq ayuirhainiqmut unalu havaakhat ihariagiyuq Nunavunmiunit ilitariyauyumik Inuliriyikkunnit.

2. Pittaarningga

Aittuutinga pittailiyuq uumunnga Baffin Havakvinga Pivalliani q Kuapuriisinga, Kivalliq Havakvinga Pivalliani q Katimavinga unalu Kitikmeot Nunallaani Hivuniqmut Havakvinganit.

3. Ihivriunig

Manikhaakhaq tukhiutingit atayumik piliurhimayuuq ukunangga havakvinga pivalliani q kuapuriisinga unalu Havaamut Pivalliani q Havakvinga. Tukimuaqtiyuuq uumunnga Havaamut Pivalliani q Havakvinga piliurniaqtuq pitquyauyukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Tamaita manikhaakhaq apirhuutigiyangit ikayuqtauyukhaq titiraqluni tukhiutinganik hapkuninnga ilaliutihimaluni: 1) qanurittaakhaanik uumunnga havauhikhaq; 2) havauhikhap tikinnahuarutingit; 3) qanurittunik pigiami tikinnahuarutingit; 4) qanuqtut naunaiyariami tamna havauhikhaq piyait tikinnahuarutingit; 5) uuktuutingit aadjikutaanik havauhikhat iniqtiqtauyuuq uuktuqtumit; 6) piniaqtumit manik maniliurutikhanik akiliutillu, ukuallu maniit ikayuutit aadlanit havauhikhaq maniktittiyut; unalu 7) unalu naunaipkainiq hulilukaarutinginnik hivulliqaamit ublumimut iniqtirutikhamut uumunnga havauhikhaq.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuuq tunigiami ihivriuqtauyumik maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat taimaa 90 ublunik uumunnga iniqtirminnga uumunnga havauhikhaq. Maniqtaqtitauyuuq havauhikhat ikitqiyauyuuq uumunnga \$50,000 ihariagiyauyuuq maniliqingit naunaitkutut ihivriuqtauyukhaq.

Taimaa ihariagiyauyuuq maniliqinirmut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaungitpat, aittuqtauyuuq pilimaittuq aadlamut manikhaakhaq taimaa kihimi ihariagiyauyuuq maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaukpata.

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuuq utiqtilugi ilakunik havauhikhaq maniit, pipkaidjutaungittut maniit atuqtamiknik, akiliqpallaarumi ihumagiyaungittulluunii maniit Nunavut Kavamanganut taimaa 30 ublunik tuniyauninnganit uumunnga ihariagiyauyuuq nunguvingani-havauhikhaq taiguagakhat. Hapkuat maniit piliuqtuq atukkanik akiliqtukhaq Nunavut Kavamatkunnit.

6. Aktilanga

Kiklinga manik tuniyaunginnarialik atauhiqmut tukhiutumit \$250,000. Kiinauyaqvikhaq piyuuq qanuritaakhaanik havauhikhaq kiinauyaqaqqallu. Tuniyauninnga tukhiutumik angirutaungittuq manikhaakhaq uumunnga tukhiutinga. Kavamaup akilirialgiit kikliqaqtuq manikmut manikhaakhaq ilitariyauyuuq aittuutinga angirutingani. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhamagumiuk uuminngaluuniiit akiliagaqaliqqata ukunanggat tukhiutijuq.

7. Akiluhiarutingit

Ikayuutikhat akiliqtauniaqtut mikiumik iliurailuni naunaiqhimayuq uumani qanuriliurutingit uumani Nalunaittumik Ikayuutikhamut Angirutingani.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 Qiqailruq 31-mut tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

MAKPIRAANGA A-8

NUNAVUMMI TIMIMITIGUT AYURHAUTILGIT MAKINNASUAQTIIT KATIMAYIINGIT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Aittuutit manikhaakhaq piinariaqihimayuuq tunirhaininnganut ayuirhainiqmut pinahuarutingit havaakhanullu ikayuutingit ikayuqtuq ayuirhainiqmut unalu havaakhat ihariagiyuq Nunavunmiunit uumunnga Timimitigut Ayurhauitgit ilitariyauyumik Inuliriyikkunnit.

2. Pittaarninnga

Aittuutinga pittailiyuq uumunnga Nunavummi Timimitigut Ayurhauitgit Makinnasuaqtiit Katimayiingit (NDMS).

3. Ihivriunniq

Manikhaakhaq tukhiutingit atayumik piliurhimayuuq ukunangga NDMS unalu Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukimuaqtiyuuq uumunnga Havaamut Pivallianiq Havakvinga piliurniaqtuq pitquyauyukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Tamaita manikhaakhaq apirhuutigiyangit ikayuqtauyukhaq titiraqluni tukhiutinganik hapkuninnga ilaliutihimaluni: 1) qanurittaakhaanik uumunnga havauhikhaq; 2) havauhikhap tikinnahuarutingit; 3) qanurittunik pigiami tikinnahuarutingit; 4) qanuqtut naunaiyariami tamna havauhikhaq piyait tikinnahuarutingit; 5) uuktuutingit aadjikutaanik havauhikhat iniqtiqtauyuuq uuktuqtumit; 6) piniaqtumit manik maniliurutikhanik akiliutillu, ukuallu maniit ikayuutit aadlanit havauhikhaq maniktittiyut; unalu 7) unalu naunaipkainiq hulilukaarutinginnik hivulliqaapamit ublumimut iniqtirutikhamut uumunnga havauhikhaq.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuq tunigiami ihivriuqtauyumik maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat taimaa 90 ublunik uumunnga iniqtirinnga uumunnga havauhikhaq. Maniqtaqtitauyuuq havauhikhat ikitqiyauyuq uumunnga \$50,000 ihariagiyauyungittuq maniliqingit naunaitkutut ihivriuqtauyukhaq.

Taimaa ihariagiyauyuq maniliqinirmut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaungitpat, aittuqtauyuuq pilimaittuq aadlamut manikhaakhaq taimaa kihimi ihariagiyauyuq maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaukpata.

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuq utiqtilugi ilakunik havauhikhaq maniit, pipkaidjutaungittut maniit atuqtamiknik, akiliqpallaarumi ihumagiyaungittulluunii maniit Nunavut Kavamanganut taimaa 30 ublunik tuniyauninnganit uumunnga ihariagiyauyuq nunguvingani-havauhikhaq taiguagakhat. Hapkuat maniit piliuqtuq atukkanik akiliqtukhaq Nunavut Kavamatkunnit.

6. Aktilanga

Kiklinga manik aittuqtaunginnarialik kituni maniliqinirmut ukiunga \$1 milliat taalauyuq. Kiinauyaqvikhaq piyuq qanuritaakhaanik havauhikhaq kiinauyaqaqqallu. Tuniyauninnga tukhiutumik angirutaungittuq manikhaakhaq uumunnga tukhiutinga. Kavamaup akilirialgiiit kikliqaqtuq manikmut manikhaakhaq ilitariyauyuq aittuutinga angirutingani. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhiimagumiuk uuminngaluuniit akiliagaqaliqqata ukunanggat tukhiutijuq.

7. Akiluhiarutingit

Akiliuhiat piliuqtauniaqtuq maliklugu akiliutiit maliktakhanganik naunairhimayuq aittuutinga angirutingani.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 Qiqailruq 31-mut tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

**MAKPIRAANGA A-9
ILITAQSINIQ – NUNAVUNMI TAIGUALIURNIQMUT KATIMAYIINGIT**

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Aittuutit manikhaakhaq piinariaqihimayuuq tunirhaininnganut ayuirhainiqmut pinahuarutingit havaakhanullu ikayuutingit ikayuqtuq ayuirhainiqmut unalu havaakhat ihariagiyuq Nunavunmiunit ilitariyauyumik Inuliriyikkunnit.

2. Pittaarninnga

Aittuutinga pittailiyuq uumunnga Iilitaqsiniq – Nunavunmi Taigualliuurniqmut Katimayiingit (NLC).

3. Ihivriunniq

Manikhaakhaq tukhiutingit atayumik piliurhimayuuq ukunangga NLC unalu Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukimuaqtiyuuq uumunnga Havaamut Pivallianiq Havakvinga piliurnaqtuq pitquyauyukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Tamaita manikhaakhaq apirhuutigiyangit ikayuqtauyukhaq titiraqluni tukhiutinganik hapkuninnga ilaliutihimaluni: 1) qanurittaakhaanik uumunnga havauhikhaq; 2) havauhikhap tikinnahuarutingit; 3) qanurittunik pigiami tikinnahuarutingit; 4) qanuqtut naunaiyariami tamna havauhikhaq piyait tikinnahuarutingit; 5) uuktuutingit aadjikutaanik havauhikhat iniqtiqtauyuuq uuktuqtumit; 6) piniaqtumit manik maniliurutikhanik akiliutillu, ukuallu maniit ikayuutit aadlanit havauhikhaq maniktittiyut; unalu 7) unalu naunaipkainiq hulilukaarutinginnik hivulliqaapaamit ublumimut iniqtirutikhamut uumunnga havauhikhaq.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuq tunigiami ihivriuqtauyumik maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat taimaa 90 ublunuk uumunnga iniqtirinnga uumunnga havauhikhaq. Maniqtaqtitauyuuq havauhikhat ikitqiyauyuq uumunnga \$50,000 ihariagiyauyungittuq maniliqingit naunaitkutut ihivriuqtauyukhaq.

Taimaa ihariagiyauyuq maniliqinirmut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaungitpat, aittuqtauyuuq pilimaittuq aadlamut manikhaakhaq taimaa kihimi ihariagiyauyuq maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaukpata.

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuq utiqtilugi ilakunik havauhikhaq maniit, pipkaidjutaungittut maniit atuqtamiknik, akiliqpallaarumi ihumagiyaungittulluunii maniit Nunavut Kavamanganut taimaa 30 ublunuk tuniyauninnganit uumunnga ihariagiyauyuq nunguvingani-havauhikhaq taiguagakhat. Hapkuat maniit piliuqtuq atukkanik akiliqtukhaq Nunavut Kavamatkunnut.

6. Aktilanga

Kiklinga manik aittuqtaunginnarialik atahiqmut maniliqinirmut ukiunga \$1.5 milliat taalauyuq. Kiinauyaqvikhaq piyuq qanuritaakhaanik havauhikhaq kiinauyaqaqqallu. Tuniyauninnga tukhiutumik angirutaungittuq manikhaakhaq uumunnga tukhiutinga. Kavamaup akilirialgiit kikliqaqtuq manikmut manikhaakhaq ilitariyauyuq aittuutinga angirutingani. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhiimagumiuk uuminngaluuniit akiliagaqaliqqata ukunangat tukhiutijuq.

7. Akiluhiarutingit

Akiliuhiat piliuqtauniaqtuq maliklugu akiliutiit maliktakhanganik naunairhimayuq aittuutinga angirutingani.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 Qiqailruq 31-mut tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

MAKPIRAANGA A-10**NUNAVUNMI AYUIRHAINIQMUT AKTIKKULAANGA PIVALLIANIQ PINAHUARUT****1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik**

Aittuutit manikhaakhaq piinariaqihimayug uumunnga pivallianiq unalu/unaluuniit tuniyauninnga uuktuutigiyauyuq ayuirhainiqmut pinahuarutingit ikayuqtuq ayuirhainiqmut unalu havaakhat ihariagiyuq Nunavunmiunit ilitariyauyumik Inuliriyikkunnit.

2. Pittaarninnga

Aittuutinga piinariaqihimayug ayuirhainiqmut havakvingit, timiqutigiyauyut, havakviuyut, havaktut, inungnut haamlangalu kavamangit tuniyaungittuq uumunnga Aittuutit unalu Maniit ikayuutit Maligaq, ukunanit Nunavut Kavamanga unalu Kaanataup Kavamanga.

Piinariaqigiami uuktuutigiyauyumik pinahuarut manikhaakhaq, ikayuqtiuyuq hapkuninnga: a) piyukhaungittuq manikhaakhaq havaakhamut ayuirhainiqmut pinahuarutingit Inuliriyikkunnit taimaa tallimanik ukiunik; unalu b) taimaa uuktuqtuq itkumi ahinit Nunavunmiutaungittumi, tuniaugumi uuminnga ayuirhainiqmut pinahuarutingit ihumaliurumi hungiutigiami angikliyuumirahuarumiluuniit ilihaidjutikhanganik nakuutqiamik pigiami ihariagiyuq Nunavunmiunit.

3. Ihivriunig

Manikhaakhaq tukhiutingit tuniyaukpata piinariaqihimayunit uuktuqtut ihivriuqtauyullu uumunnga Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukhiutingit tikkuuqtauyut piniaruknaqhiunut manikhaakhaq aadlamik piliurniaqtuq uuktuqtumit applicant unalu Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukimuaqtiuyuq uumunnga Havaamut Pivallianiq Havakvinga piliurniaqtuq pitquyauyukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Tamaita manikhaakhaq apirhuutigiyangit ikayuqtauyukhaq titiraqluni tukhiutinganik hapkuninnga ilaliutihimaluni: 1) qanurittaakhaanik uumunnga havauhikhaq; 2) havauhikhap tikinnahuarutingit; 3) qanurittunik pigiami tikinnahuarutingit; 4) qanuqtut naunaiyariami tamna havauhikhaq piyait tikinnahuarutingit; 5) uuktuutingit aadjikutaanik havauhikhat iniqtiqtauyug uuktuqtumit; 6) piniaqtumit manik maniliurutikhanik akiliutillu, ukuallu maniit ikayuutit aadlanit havauhikhaq maniktittiyut; unalu 7) unalu naunaipkainiq hulilukaarutinginnik hivulliqaamit ublumimut iniqtirutikhamut uumunnga havauhikhaq.

5. Kiunnaqtut

Naunaitkutaq uumunnga havauhikhaq naunaiyainiq unalu maniliqinirmut naunairhianiaqtuq aittuutinga angirutingani. Hapkuat titiqqat ihivriuqtauniaqtuq Inuliriyikkunnit taimaa manikhaakhaq mikiumik iliuraqtauyut pigumik.

Aittuqtauyug ihariagiyauyuq tunigiami ihivriuqtauyumik maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat taimaa 90 ublunik uumunnga iniqtirninnga uumunnga havauhikhaq. Maniqtaqtitauyug havauhikhat ikitqiyauyuq uumunnga \$50,000 ihariagiyangittuq maniliqingit naunaitkutut ihivriuqtauyukhaq.

Taimaa ihariagiyauyuq maniliqinirmut unalu havauhikhaq taiguagakhating tuniyaungitpat, aittuqtauyug pilimaittuq aadlamut manikhaakhaq taimaa kihimi ihariagiyauyuq maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaukpata.

Aittuqtauyuq ihariagiyauyuq utiqtilugi ilakunik havauhikhaq maniit, pipkaidjutaungittut maniit atuqtamiknik, akiliqpallaarumi ihumagiyaungittulluunii maniit Nunavut Kavamanganut taimaa 30 ublunik tuniyauninnganit uumannga ihariagiyauyuq nunguvingani-havauhikhaq taiguagakhat. Hapkuat maniit piliuqtuq atukkanik akiliqtukhaq Nunavut Kavamatkunnut.

6. Aktilanga

Kiklinga manik tuniyaunginnarialik atauhiqmut tukhiutimut \$250,000. Kiinauyaqvikhaq piyuq qanuritaakhaanik havauhikhaq kiinauyaqaqqallu. Tuniyauninnga tukhiutimik angirutaungittuq manikhaakhaq uumannga tukhiutinga. Kavamaup akiliralgiit kikliqaqtuq manikmut manikhaakhaq ilitariyauyuq aittuutinga angirutingani. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhiimagumiuk uuminngaluuniit akiliagaqaliqqata ukunanngat tukhiutijuq.

7. Akiliuhiarutingit

Akiliuhiat akiliqtauniaqtuq mikiumik piluni naunaiyarhimayuq qanurittaakhaani uumannga aittuutimut angirutinga.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 Qiqailruq 31-mut tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

MAKPIRAANGA A-11
AKHALUUTIRYUANIK AQUTTUT AYUIRHAINIQMUT PINAHUARUTINGIT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Aittuutit manikhaakhaq piinarialaqihimayuuq tunirhaininnganut akhaluutiryuanik aquttut ayuirhainiqmut pinahuarutingit Nunavunmiunut.

2. Pittaarninnga

Aittuutinga piinarialaqihimayuuq kitunut akhaluutiryuanik aquttut ayuirhainiqmut pinahuarut tikkuuqtauyuuq qablunaat nunagiyangani avikturhimayumiluuniit pitquyautingani nakuuyuuq ayuirhainiqmut ihariagiyangit uumunnga akhaluutiryuanik aquttut havaakhaq. Kitut pinahuarutingit titiraqhaqahimayuuq nakuuyumik piyuq pigiami ihariagiyuuq Nunaqaaqqaarhimayunik ayuirhayunik. Nakuugilluaqtut tuniyauniaqtut maniliungittunut timiqutigiyauyut unalu Nunavunmi-ittunut ilihapkaiyunut.

3. Ihivriunniq

Manikhaakhaq tukhiutingit tuniyaukpata piinarialaqihimayunit uuktuqtut ihivriuqtauyullu uumunnga Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukhiutingit tikkuuqtauyut piniaruknaqhiunut manikhaakhaq aadlamik piliurniaqtuuq uuktuqtumit applicant unalu Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukimuaqtiuyuuq uumunnga Havaamut Pivallianiq Havakvinga piliurniaqtuuq pitquyauyukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Tamaita manikhaakhaq apirhuutigiyangit ikayuqtauyukhaq titiraqluni tukhiutinganik hapkuninnga ilaliutihimaluni: 1) qanurittaakhaanik uumunnga havauhikhaq; 2) havauhikhap tikinnahuarutingit; 3) qanurittunik pigiami tikinnahuarutingit; 4) qanuqtut naunaiyariami tamna havauhikhaq piyait tikinnahuarutingit; 5) uuktuutingit aadjikutaanik havauhikhat iniqtiqtauyuuq uuktuqtumit; 6) piniaqtumit manik maniliurutikhanik akiliutillu, ukuallu manit ikayuutit aadlanit havauhikhaq maniktittiyut; unalu 7) unalu naunaipkainiq hulilukaarutinginnik hivulliqaamit ublumimut iniqtirutikhamut uumunnga havauhikhaq.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuuq tunigiami ihivriuqtauyumik maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat taimaa 90 ublunik uumunnga iniqtirinnga uumunnga havauhikhaq. Maniqtaqtitauyuuq havauhikhat ikitqiyauyuuq uumunnga \$50,000 ihariagiyauyuuq maniliqingit naunaitkutut ihivriuqtauyukhaq.

Taimaa ihariagiyauyuuq maniliqinirmut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaungitpat, aittuqtauyuuq pilimaituuq aadlamut manikhaakhaq taimaa kihimi ihariagiyauyuuq maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaukpata.

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuuq utiriami ilakunik havauhikhaq manit, pipkaidjutingittut manit atuqtamiknik, akiliqpallaaqtayut, ihumagiyaungittulluuniit manit Nunavut Kavamatkunnut taimaa 30 ublunik uumunnga tuniyauyuuq uumunnga ihariagiyauyuuq nunguvinga-havauhikhaq taiguagakhat. Hapkuat manit piliuqtuuq atukkanik akiliqtukhaq Nunavut Kavamatkunnut.

6. Aktilanga

Kiklinga manik aittuqtaunginnarialik atauhiqmut ilihaqtunut ikayuutikhaq \$300,000. Kiinauyaqvikhaq piyuq qanuritaakhaanik havauhikhaq kiinauyaqaqqallu. Tuniyauninga tukhiutimik angirutaungittuq manikhaakhaq uumannga tukhiutinga. Kavamaup akiliralgiit kikliqaqtuq manikmut manikhaakhaq ilitariyauyuq aittuutinga angirutingani. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhimagumiuk uuminngaluuniit akiliagaqaliqqata ukunangat tukhiutijuq.

7. Akiliuhiarutingit

Akiliuhat piliuqtauniaqtuq maliklugu akiliutiit maliktakhanganik naunairhimayuq aittuutinga angirutingani.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 Qiqailruq 31-mut tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

MAKPIRAANGA A-12
ILIHARVIKYUANI AYUITTIAQTUQ PIVALLIANIQ PINAHUARUTINGIT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Aittuutit manikhaakhaq piinarialeqihimayuq tunirhaininnganut ayuirhainiqmut unalu ikayuqtuq ayuirhaqtumut pinahuarutingit piliuriami taigualiurniqmut, nampanganik nalunaqtuniklu ayuittuq ilihimayuqlu Nunavunmiunit upalungaiyariami aadlamik ayuirhainiqmut unaluuniit havaakhat.

2. Pittaarninnga

Aittuutinga piinarialeqihimayuq tuniyunut ilihaqtut ayuitaminik pivallianiq pinahuarutingit inirninut titiraqaqtut nakuuyumik piyut pigiami ihariagiyuq Nunaqaqqaarhimayunik ayuirhayunik. Nakuugilluaqtut tuniyauniaqtut maniliungittunut timiqutigiyayut unalu Nunavunmi-ittunut ilihapkaiyunut.

3. Ihivriunniq

Manikhaakhaq tukhiutingit tuniyaukpata piinarialeqihimayunit uuktuqtut ihivriuqtauyullu uumannga Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukhiutingit tikkuaqtauyut piniaruknaqhiunut manikhaakhaq aadlamik piliurniaqtuq uuktuqtumit applicant unalu Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukimuaqtiuyuq uumannga Havaamut Pivallianiq Havakvinga piliurniaqtuq pitquyayukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Tamaita manikhaakhaq apirhuutigiyangit ikayuqtauyukhaq titiraqluni tukhiutinganik hapkuninnga ilaliutihimaluni: 1) qanurittaakhaanik uumannga havauhikhaq; 2) havauhikhap tikinnahuarutingit; 3) qanurittunik pigiami tikinnahuarutingit; 4) qanuqtut naunaiyariami tamna havauhikhaq piyait tikinnahuarutingit; 5) uuktuutingit aadjikutaanik havauhikhat iniqtiqtauyuyukhaq uuktuqtumit; 6) piniaqtumit manik maniliurutikhanik akiliutillu, ukuallu maniit ikayuutit aadlanit havauhikhaq maniktittiyut; unalu 7) unalu naunaipkainiq hulilukaarutinginnik hivulliqaamit ublumimut iniqtirutikhamut uumannga havauhikhaq.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyuyukhaq ihariagiyayuyukhaq tunigiami ihivriuqtauyumik maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat taimaa 90 ublunik uumannga iniqtirninnga uumannga havauhikhaq. Maniqtaqtitayuyukhaq havauhikhat ikitqiyayuyukhaq uumannga \$50,000 ihariagiyangittuq maniliqingit naunaitkutut ihivriuqtauyukhaq.

Taimaa ihariagiyayuyukhaq maniliqinirmut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaungitpat, aittuqtauyuyukhaq pilimaittuq aadlamut manikhaakhaq taimaa kihimi ihariagiyayuyukhaq maniliqinirmut naunaitkutut unalu havauhikhaq taiguagakhat tuniyaukpata.

Aittuqtauyuyukhaq ihariagiyayuyukhaq utiqtilugi ilakunik havauhikhaq maniit, pipkaidjutaungittut maniit atuqtamnik, akiliqpallaarumi ihumagiyaungittulluunii maniit Nunavut Kavamanganut taimaa 30 ublunik tuniyauninnganit uumannga ihariagiyayuyukhaq nunguvingani-havauhikhaq taiguagakhat. Hapkuat maniit piliuqtuq atukkanik akiliqtukhaq Nunavut Kavamatkunnut.

6. Aktilanga

Kiklinga manik aittuqtaunginnarialik \$250,000 atauhiqmut nunallaani. Kiinauyaqvikhaq piyuq qanuritaakhaanik havauhikhaq kiinauyaqaqqallu. Tuniyauninnga tukhiutimik angirutaungittuq manikhaakhaq uumannga tukhiutinga. Kavamaup akilirialgiit kikliqaqtuq manikmut manikhaakhaq ilitariyauyuq aittuutinga angirutingani. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhimagumiuk uuminngaluuniit akiliagaqaliqqata ukunanngat tukhiutijuq.

7. Akiliuhiarutingit

Akiliuhiat piliuqtauniaqtuq maliklugu akiliutiit maliktakhanganik naunairhimayuq aittuutinga angirutingani.

8. Qanuriliurutinga

Ikayuutikhat atauhiinaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 Qiqailruq 31-mut tamarmik maniliurnirmut ukiunga.

MAKPIRAANGA B

AITTUUHIAT

		Makpigaq
Aadlatqiinik Havaanik Naunaipkaqtauyut		
Aittuutit	B-1	33
Nunavunmi Aittuutit Havaktunut	B-2	34

MAKPIRAANGA B-1

AADLATQIINIK HAVAANIK NAUNAIPKAQTAUYUT AITTUUTIT

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Tuniyuq aittuutit piinarilaqiyunut aittuqtauyut uumunnga quviahuutigiamikni pigiami havaktut uuminnga Nunavunmi havaakhaqhiuqtut unalu/unaluuniit naunaipkariami Nunavummiut uuminnga havaakhat ayuirhainiqlu pivikhaqautikhaq.

2. Pittaarninnga

Piinarialaqihimayut pittailiyuq Nunavunmi-ittunut maniliungittunut timiqutigiyauyut, haamlanga kavamangit, havakviup pivallianiq kuapuriisingit unalu Inuinnaik timiqutigiyauyut.

3. Ihivriunniq

Uuktuutingit ihivriunniqtauyut uumannga Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukimuaqtiyuq uumannga Havaamut Pivallianiq Havakvinga piliurniaqtuq pitquyauyukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Inirhimayuuq uuktuut tuniyauyuq uumunnga Havaamut Pivallianiq Havakvinga, ilaliutiuyuq: 1) qanurittaakhaanik uumannga havauhikhaq; 2) havauhikhap tikinnahuarutingit; 3) piniiaqtumit manik maniliurutikhanik akiliutillu, ukuallu maniit ikayuutit aadlanit havauhikhaq maniktittiyut; unalu 4) unalu naunaipkainiq hulilukaarutinginnik hivulliqpaamit ublumimut iniqtirutikhamut uumannga havauhikhaq.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyuuq ihariagiyauyuq tunigiami taiguagakhat naunaiqtaa ikayuutikhaq piyainnik, aadlamit piyuq uumunnga tikinnahuarutingit uumunnga havauhikhaq, unalu naunaitkutut maniliurutikhanik akiliutillu taimaa 90 ublunik uumannga nunguvinganut uumannga havauhikhaq. Angiqhimajangit hivunikhanut maningnut ikajuutikhangit munarijavangniaqtangit titiqqangit tunijaugumik haffumani unipkaarijaanit.

6. Aktilanga

Kiklinga manik aittuqtaunginnarialik atauhiqmut avikturhimayumut (Kitikmeot, Kivalliq, Qikiqtani Hivuraa, Qikiqtani Tununngani) \$100,000. Manikhaakhaq piniiaqtuq qanurittaakhaanik uumannga havauhikhaq piqarumilu manikhaakhaq. Tuniyauniq uuminnga uuktuut naunaipkangitaa manikhaakhaq uumannga havauhikhaq. Kavamaup akiliriialgiit kikliiaqtuq manikmut manikhaakhaq angiqtauyuuq aittuutit angurutingani. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhimagumiuk uuminngaluuniit akiliagaqaliqqata ukunangit tukhiutijuuq.

7. Akiliuhiarutingit

Akiliuhiat piliuqtauniaqtuq maliklugu akiliutinga naunaitkutaa naunairhimayuuq qanurittaakhaani uumannga nalunaqtuq aittuutit angirutingani.

8. Qanuriliurutinga

Aittuutingit atauhiinaqmik piniiaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuuq 1 uvunga Qiqailruq 31 tamarmik maniliurnimut ukiunga.

**MAKPIRAANGA B-2
NUNAVUNMI AITTUUTIT HAVAKTUNUT**

1. Aullaktikgutikhanik Uktuttikhanik

Tuniyuq manikhaakhaq pittaagtunut havaktut ikayuriami havaktingit ayuirhaiyut iharhinaqtaa havaakhaq pivikhaqautikhanga piyuq aadlamut havaanigiami unalu/unaluuniit angikliyuumiqtuq akiliuhianga uumunnga ayuirhayut. Pinahuaqtuq ikayuriami Nunavummiut hivumuuriami havaanganiklu pihimagiami quulitqianguyumik havaanik.

2. Pittaarningga

Aittuutinga piinariaaqihimayuq tamainnut Nunavunmi-ittunut havaktut aadlamit Nunavut Kavamanga unalu Kaanataup Kavamanga.

3. Ihivriunniq

Uuktuutingit ihivriunniqtuq uumunnga Havaamut Pivallianiq Havakvinga. Tukimuaqtiyuq uumunnga Havaamut Pivallianiq Havakvinga piliurniaqtuq pitquyayukhamik uumunnga Ministaup Tugliatanga kingulliqaakhamut angirutikhamik.

4. Ikayuutauyut Naunaitkutut

Inirhimayuq uuktuut tuniyayuq uumunnga Havaamut Pivallianiq Havakvinga.

5. Kiunnaqtut

Aittuqtauyut havaktut tuniyukhaq titiqqamik uumunnga pipkaidjutauyut maniit atuqtamiknik piyait uumunnga angiqtauyut ayuirhainiqmut unalu ihariagiyayuq naunaitkutangit uuminnga ayuirhainiqmut ilauyut, ukunatatit, taimaa ilauyuq nakuuyumik iniqtiqtauyut ayuirhainiq.

6. Aktilanga

Tamna manik uuminnga manikhaakhaq tuniyayuq qaangiutilimaittuq malruuknik pingahunit uumunnga atauttumik pipkaidjutauyut maniit atuqtangit uumunnga ayuirhainiqmut, kiklinganut \$10,000 atahiqmut uuktuut. Manikhaakhaq piniaqtuq qanurittaakhaanut uumunnga ayuirhainiqmut piqarumilu manikhaakhaq. Tunihainiq uuktuutimik naunaipkangitaa manikhaakhaq uumunnga ayuirhainiqmut. Kavamaup akilirialgiit kikliqtauyut manikmut manikhaakhaq ilitariyayuq aittuutinga angirutingani. Kiuvikhangit, kavamat munarilaittangit haffumani katakhiimagumiuk uuminngaluuniit akiliagaqaliqqata ukunangat tukhiutijuq.

7. Akiliuharutingit

Tamna aittuutit atahinnaqmik piniaqtuq akiliuhiaq piliuqtauyut qaritayakkut manik tuyuqlugu. Aittuqtauyut havaktut piniaqtuq akiliuhiat taimaa taiguagakhat qanurittaakhaanik uumunnga ayuirhainiqmut naunairlugulu tuniyut atahiqmik pingahunit uumunnga manikhaakhaq ihariagiyayuq uumunnga havaktingit havaarigiami ayuirhainiqmut.

8. Qanuriliurutinga

Aittuutingit atahinnaqmik piniaqtut, naunaiyaqlutik Qitiqqautijuq 1 uvunga Qiqailruq 31 tamarmik maniliurnirmut ukiunga.